

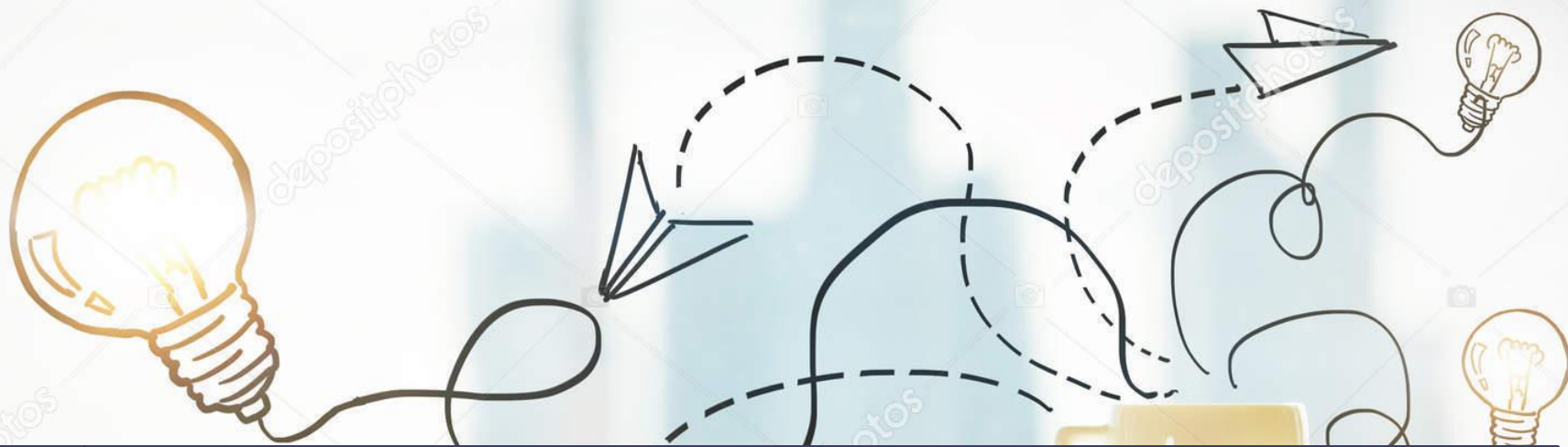
“Статистика” деген термин әдетте үш мағынада қолданылады. Біріншіден, бұл қоғамдық құбылыстар жөніндегі кестеде жинақталған сандардың қатары. Екіншіден, статистика – бұл дерек жинаумен, өңдеумен және таратумен байланысты практикалық қызмет саласы. Үшіншіден, статистика – күрделі әрі сан қырлы ғылым. Ол ғылым ретінде екі бөлікке, яғни статистиканың жалпы теориясына және әлеуметтік-экономикалық статистикаға бөлінеді

Статистиканың тарихшылары әдетте статистиканың түп-тамыры ерте заманда кейбір сандық деректерді жинаудан басталады деп пайымдайды.

Мәселен, бізге төрт мың жылдам уақыт бұрын Қытайда халықты санау жөніндегі мәлімет жетті. Ал олардың бір санағының өзі біздің дәуірімізге дейін 2238 жылы атақты Ся әулетінің заманында болғаны мәлім. Көне Египетте, Грецияда, Римде, Иранда, Жапония мен басқа да көне заман мемлекеттерінде де халық санағы болғаны жөніндегі мәліметтер баршылық.

Италияда XVI ғасырда халықаралық сауда дамыған әр түрлі мемлекеттер жөніндегі мәліметтердің жинақтары пайда бола бастады. Германияда XVII ғасырдың соңында мемлекеттердің жай-күйі жөнінде жиналатын материал жүйеге келтіре бастады. Жаңа ғылым мемлекеттану деп аталып, оның негізін неміс ғалымы Г. Корминг (1606-1681жж.) қалады.

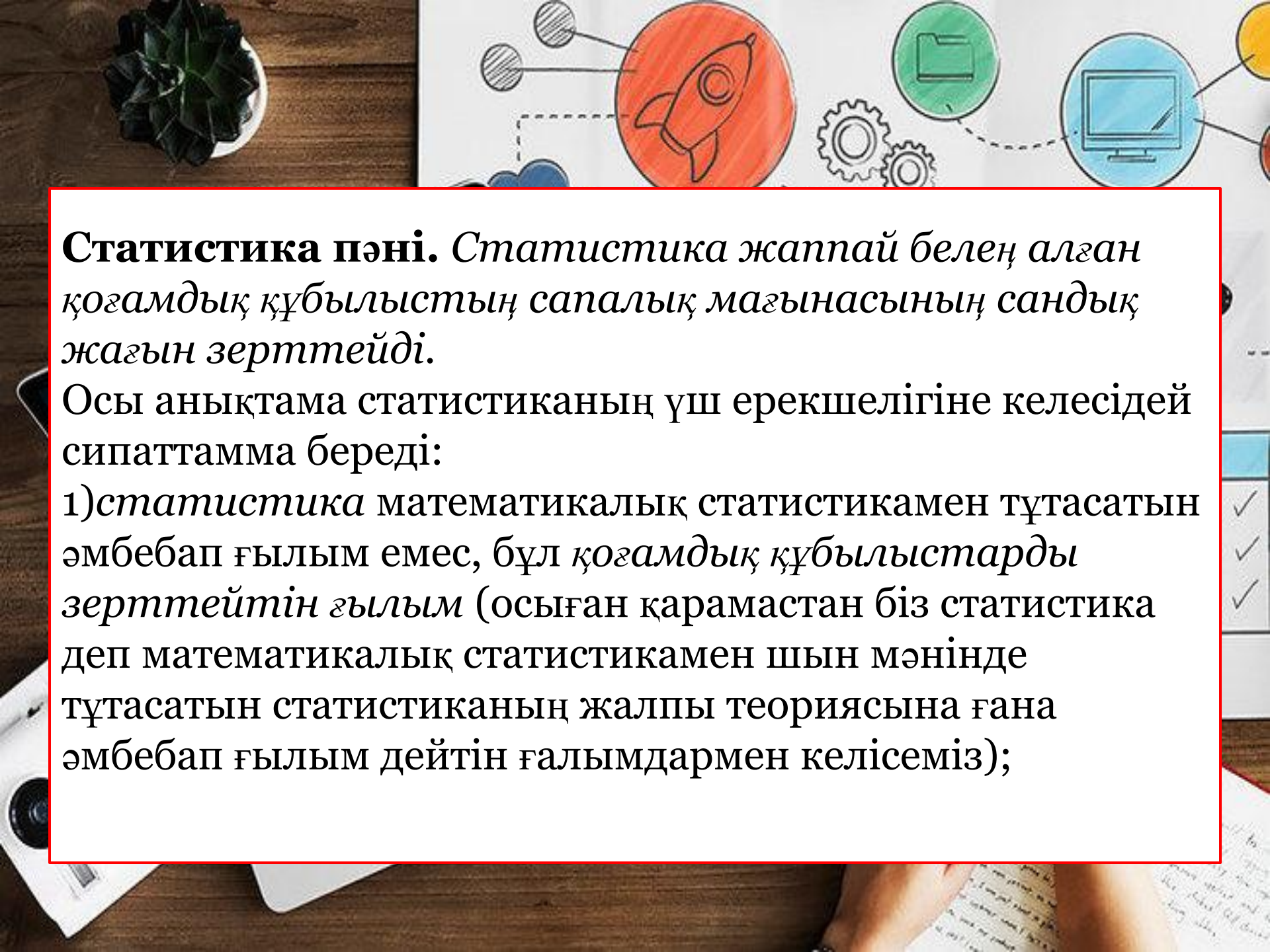
Осы бағыттағы жұмысты Г. Ахенваль мен А. Шлецер жалғастырды.

Г. Ахенваль (1719-1772жылдары) 1742 жылдан бастап алғашқы Мадегбург, ал содан кейін Геттинген университетінде өзі статистика деп атаған жаңа оқу пәнін оқыта бастады.

Мектеп 150 жылдан астам уақыт бойы өзінің теориялық жұмысын өзгертпестен жұмыс істеді. Аталмыш ғылымның мәні мен әдісі айқын белгіленбеген болатын, негізінен ақпараттық-сипаттау материалы жиналатын.

Ресейде статистиканың сипаттау мектебінің ең беделді өкілдері ретінде И.К Кирилловты (1689-1737жж.), В.Н. Татищевті (1686-1750жж.), М.В. Ломоносовты (1711-1765жж.), И.И.

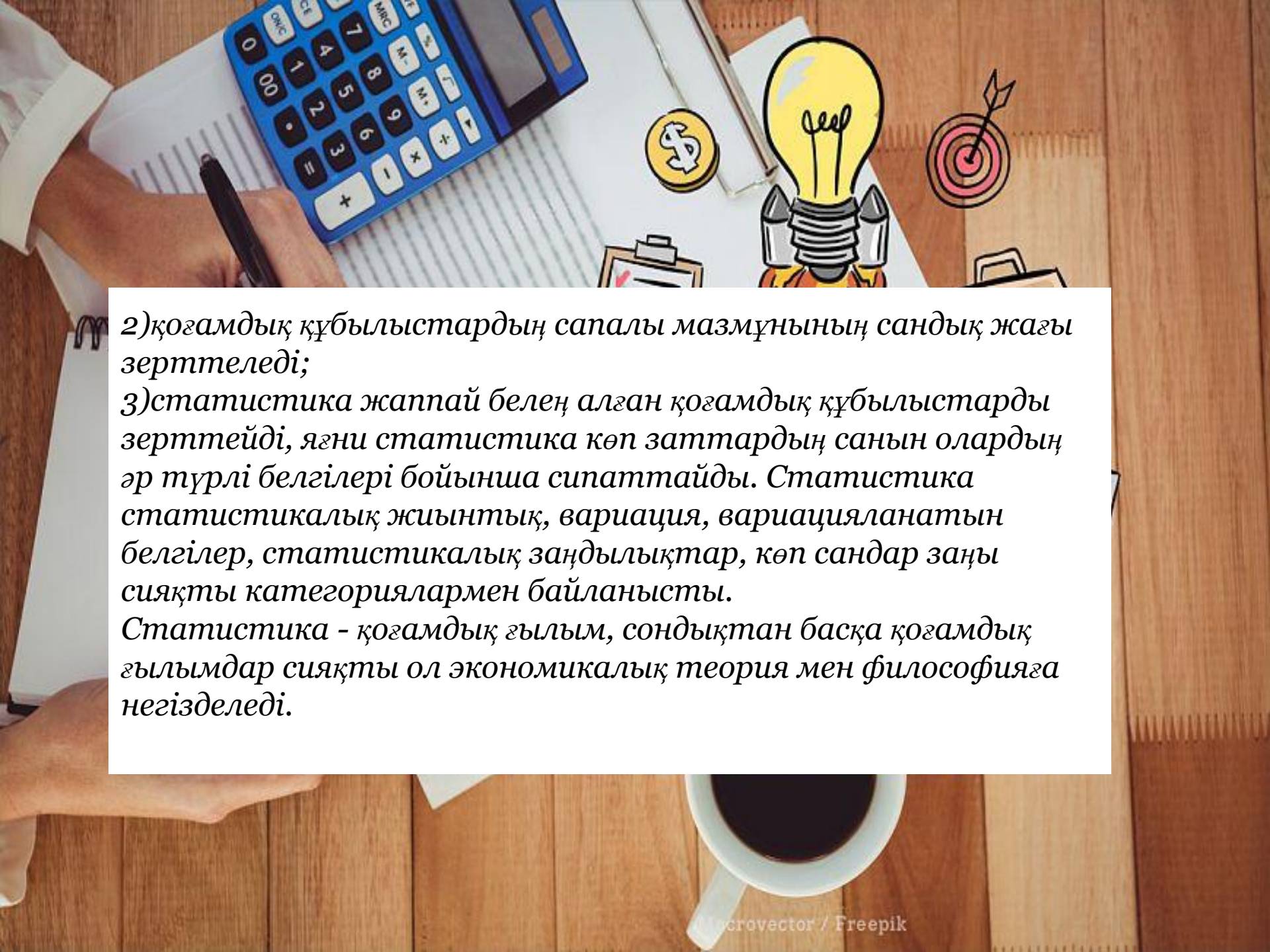
Голиковты (1735-1801жж.), С.Н. Плещеевті (1752-1802жж.), М.И. Чулковты(1740-1743жж.) атауға болады.

Статистика пәні. *Статистика жаппай белең алған қоғамдық құбылыстың сапалық мағынасының сандық жағын зерттейді.*

Осы анықтама статистиканың үш ерекшелігіне келесідей сипаттамма береді:

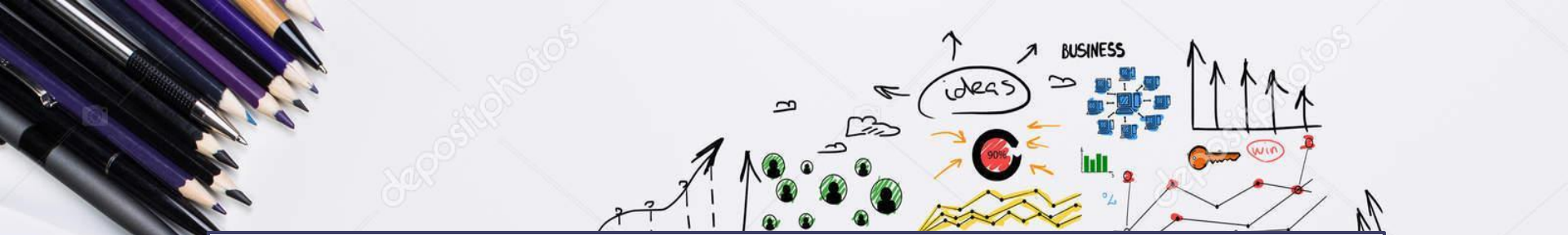
1) *статистика* математикалық статистикамен тұтасатын әмбебап ғылым емес, бұл қоғамдық құбылыстарды зерттейтін ғылым (осыған қарамастан біз статистика деп математикалық статистикамен шын мәнінде тұтасатын статистиканың жалпы теориясына ғана әмбебап ғылым дейтін ғалымдармен келісеміз);

2) қоғамдық құбылыстардың сапалы мазмұнының сандық жағы зерттеледі;

3) статистика жаппай белең алған қоғамдық құбылыстарды зерттейді, яғни статистика көп заттардың санын олардың әр түрлі белгілері бойынша сипаттайды. Статистика статистикалық жиынтық, вариация, вариацияланатын белгілер, статистикалық заңдылықтар, көп сандар заңы сияқты категориялармен байланысты.

Статистика - қоғамдық ғылым, сондықтан басқа қоғамдық ғылымдар сияқты ол экономикалық теория мен философияға негізделеді.

Статистика озық экономикалық теорияны басшылыққа ала отырып, статистикалық жинақтаудағы факторлардың жиынтығын ғылыми жағынан қорытады және оларды қойылған мақсатқа орай топтарға бөледі немесе біріктіреді. Ол қоғамның дамуының заңдылықтарын білген жағдайда статистика қоғамдық құбылыстардың нақты сандық сипаттамасын беретін көрсеткіштерді, топтар менгі жіктемелерді анықтай алады.

Сонымен статистика экономикалық теорияны дамытуға мүмкіндік беретін статистикалық заңдылықтар түріндегі қорытылған фактілердің жаңа жиынтығын береді. Ал демографиялық статистика демографияға немесе халықты зерттейтін ғылымға негізделеді.

Стартаптың персоналдық ресурстары

Адам ресурстарын басқаруды нақты қарастыру қажет, олар төрт негізгі функцияға ие: кадрлар, оқыту және дамыту, мотивация және техникалық қызмет көрсету. Кадрлар — бұл сұхбат, қосымшалар, желілер және т. б. арқылы жүзеге асырылатын әлеуетті қызметкерлерді іріктеу және қабылдау. д., даярлау және дамыту-құзыретті және бейімделген қызметкерлерді үздіксіз оқыту және дамыту үдерісіндегі келесі қадам. Мотивация қызметкерлерді қолдау кілті болып табылады өте өнімді. Бұл функция қызметкерлер үшін жеңілдіктер, нәтижелерді бағалау және сыйақы қамтуы мүмкін. Соңғы қолдау функциясы қызметкерлердің адалдығын және ұйымға қатысты адалдықты қолдауды қамтиды. Пән сондай-ақ мобильді басқаруға қатыса алады. Адам ресурстарын басқару, әдетте, шығындарды азайтуға және тәуекелдерді азайтуға көмектесіп, бизнес функциялары үшін қолдау ретінде қарастырылады.

БЕЛЛА МЕБЕЛ ЖИҒАЗ ФАБРИКАСЫ

Жиһаз фабрикасы «Белла Мебель» - жас, бірақ жылдам дамып келе жатқан компания, 2017 жылдың мамыр айында құрылған. Бұл Түркістандағы кабинет, жұмсақ жиһаз және матрацтар өндіретін фабриканың бірі. Қазіргі кезде фабрикада білікті мамандар бар. Жиһаз және матрацтар өндірісінде жетекші германиялық және итальяндық компаниялардың жоғары сапалы жабдықтары, сондай-ақ заманауи, экологиялық таза материалдар мен компоненттер пайдаланылды.

«Белла Мебель» жиһаз фабрикасының мәнер палитрасы «Қазіргі заманғы», «Neoclassic», «Дәстүрлі классика», «Прованс» және «Винтаж» түрлі нұсқаларын қамтиды.

Статистикалық әдіснама және статистикалық көрсеткіштер

Статистикалық зерттеу үш жүйелі кезеңге бөлінеді:

- 1) статистикалық бақылау, яғни бастапқы статистикалық материалдарды жинау;
- 2) бақылау нәтижелерін жинақтау, яғни оларды өңдеу;
- 3) жинақталған материалдарды талдау.

Осы кезеңнің әрқайсысында статистикалық әдіснаманы құрайтын және статистика пәннің ерекшеліктеріне байланысты арнайы мамандандырылған әдістер қолданылады.

Жаппай бақылау әдісі. Статистика көп сан заңының ықпалымен жаппай белең алған құбылыстарда байқалатын заңдылықтарды зерттейді, сол себептен статистикалық зерттеулердің бірінші кезеңінде жаппай бақылау, яғни жекелеген жеке-дара фактілердің көп саны мен оған тән белгілердің жеке мағыналары қамтамасыз етілуі тиіс.

Топтастыру әдісі. Статистикалық зерттеудің екінші кезеңінде жиналған фактілер жүйеленіп есептеледі немесе жинақталады. Фактілер ерекшеленетін белгілер бойынша бөлінеді және ұқсастық белгілері бойынша біріктіріледі, басқаша айтқанда топтастырылады. Статистиктер топтастыру әдісінің көмегімен зерттелетін құбылыстарды аса маңызды түрлерге, ерекше топтар мен зерттелетін белгілер бойынша шағын топтарға бөледі.

Көрсеткіштерді жинақтап қорытудың көмегімен талдау әдісі. Статистикалық зерттеудің үшінші кезеңінде жинақталған материал, зерттелетін фактілердегі заңдылықтар мен байланыстардың білінуі, оларға тән сипаттамалар талданады. Осы кезеңде жинақтап қорытылған көрсеткіштер (жиынтық, қатысты және орташа шамалар, статистикалық коэффициенттер) есептеледі. Жинақтап қорытылған көрсеткіштердің көмегімен талдау кезінде белгілер өлшенеді, біріктіріледі, салыстырмалы және орташа мөлшерлер есептеледі, белгілердің вариациясы, құбылыстардың динамикасы жинақтап бағаланады, балансты құруда, байланыстың тығыздығын сипаттайтын көрсеткіштерді есептеуде, сондай-ақ басқа да тәсілдерде индекстер қолданылады.

Осының барлығы сандық материалды неғұрлым ұтымды баяндайтын **кестелік әдіспен** және статистикалық деректерді көрнекі көрсету әдісімен - **графикалық әдіспен** толықтырады.

Статистикалық көрсеткіштер жүйесі. Статистикалық көрсеткіштер өзара байланысты көрсеткіштер жүйесін құра отырып, өзара белгілі бір байланыста болуы тиіс. Статистикалық көрсеткіштер жүйесі қазіргі заманғы демографияға, экономикалық теорияға және басқада теорияға және басқа да қоғамдық ғылымға негізделеді.

Халықаралық деңгейлерде статистикалық көрсеткіштер халықаралық ұйымдардың ҰШС жөніндегі басшылық, Мемлекеттік қаржы жөніндегі басшылық, Банк және қаржы статистика жөніндегі басшылық, Төлем балансы жөніндегі басшылық және т.б. деп аталатын жекелеген басшылықтарында жүйеленген.

Статистикалық көрсеткіштер жүйесі өзгеріссіз қалмайды.

Көрсеткіштер жүйесінде қоғамның даму процесінде бір құбылыстардың жойылғаны, ал басқа құбылыстардың пайда болғаны байқалады.

**Назарларыңызға
рахмет!**

